

พุทธจริยศาสตร์เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ของชุมชนในอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น
**The Buddhist Ethics for prevention and resolution of
The drug problem of the community in Pueainoi
District, KhonKaen Province**

พระครูกิตติโชติกุล กิตติปาโล (ปะละกัง)¹,
จรัส ลีกา², สุวิน ทองปั้น³, นิเทศ สนั่นนารี⁴ และวิเชียร แสนมี⁵,

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย^{1,2,3,4}

มหาวิทยาลัยขอนแก่น⁵

**Prakhru Kittichotikul Kittipalo (Parakung)¹, Jaras Leeka²,
Suwin Thongpan³, Nites Sanannaree⁴**

And Wichian Sanmee⁵,

Mahachulalongkornrajavidyalaya University^{1,2,3,4},

Khonkaen University⁵

Corresponding, Email:

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหายาเสพติดของชุมชนในอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาหลักพุทธจริยศาสตร์สำหรับการแก้ไขและการป้องกันปัญหายาเสพติดของชุมชนในอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น 3) เพื่อศึกษาวิธีการประยุกต์ใช้หลักพุทธจริยศาสตร์เพื่อแก้ไขและการป้องกันปัญหายาเสพติดของชุมชนในอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น การวิจัยดังกล่าวนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ซึ่งผู้วิจัยจะได้วิเคราะห์ข้อมูลแบบวิเคราะห์เชิงพรรณนาวิธี (Descriptive Analysis) ตามหลักการของอุปนัยวิธี (Inductive Method) โดยยึดวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นแนว

* ได้รับบทความ: 2 ตุลาคม 2562; แก้ไขบทความ: 25 ธันวาคม 2562; ตอรับตีพิมพ์: 26 ธันวาคม 2562

Received: October 2, 2019; Revised: December 25, 2019; Accepted: December 26, 2019

ผลการวิจัยพบว่า

อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 4 ชุมชนคือ 1) ตำบลเปือยน้อย 2) ตำบลสระแก้ว 3) ตำบลวังม่วงและ 4) ตำบลขามป้อม สภาพปัญหายาเสพติดพบว่า มีการระบาดของยาเสพติดอยู่ในรูปทั้งการค้าและการเสพ ส่วนใหญ่คือยาบ้า และสุรา เครือข่ายยาเสพติดจะดำเนินซื้อขายเฉพาะในกลุ่มที่รู้จักหรือภายในเครือข่าย มีผู้เสพรายใหม่มีจำนวนมากขึ้น ผู้เสพกลายเป็นผู้ค้า ผู้ลำเลียงยาหรือนักค้ารายย่อย สาเหตุของการติดสารเสพติดมาจาก 4 ประการคือ 1) เกิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ 2) สาเหตุจากการถูกหลอกลวง 3) สาเหตุที่เกิดจากความเจ็บป่วย ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ 4) สิ่งแวดล้อม เช่น การคบเพื่อนไม่ดี อาศัยอยู่ใกล้แหล่งชุมชนที่ค้ายาเสพติดหรือมีผู้เสพเป็นจำนวนมาก เป็นต้น ผลกระทบของการติดยาเสพติดมีหลายด้านดังนี้ ผลกระทบ ต่อตัวบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม และระดับประเทศ

2) หลักพุทธจริยศาสตร์สำหรับใช้แก้ไขและการป้องกันปัญหาเสพติดของชุมชนในจังหวัดขอนแก่น ผลจากการสนทนากลุ่มทั้ง 4 ชุมชน พบว่าหลักพุทธจริยศาสตร์สำหรับใช้แก้ไขและการป้องกันปัญหาเสพติดของชุมชนของตน ประกอบด้วยหลักธรรม 4 ประการคือ 1) หลักอบายมุข 2) หลักปธาน 4 3) หลักวัตนมุข 6 และ 4) หลักพรหมวิหาร 4

3) วิธีการประยุกต์ใช้หลักพุทธจริยศาสตร์เพื่อแก้ไขและการป้องกันปัญหาเสพติดของชุมชนในอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น โดยนำกิจกรรมต่างๆมาประยุกต์ดังนี้ หลักอบายมุข โดยจัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมให้คนในชุมชนเห็นโทษภัยของอบายมุขทั้งหลาย เช่น กิจกรรมเข้าค่ายเรียนรู้โทษของยาเสพติด หลักปธาน 4 เช่น กิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติดโดยการจัดอบรมหรือเข้าค่าย วัตนมุข 6 เช่นกิจกรรมเข้าวัดทุกวันพระหรือเทศกาลส่งเสริมให้คนในเข้าวัดเพื่อรักษาศีลและพรหมวิหารธรรม 4 กิจกรรม เช่น ค่ายเลิกบุหรี่สุรา ชีวิตสดใส เป็นต้น

คำสำคัญ: พุทธจริยศาสตร์; การป้องกันปัญหา; การแก้ไขปัญหาเสพติด

Abstract

The aims of this research were 1) To study the state of drug problems of communities in PueaiNoi District 2) To study the principles of Buddhist ethics for the use of corrections and prevention of drug problems in the community in PueaiNoi District 3) to study how to apply Buddhist ethics to

solve and prevent drug problems of communities in PueaiNoi District KhonKaen. This documentary research was carried out through data collecting from primary and secondary resources. The obtained data then were analyzed by descriptive analysis method according to the inductive principle.

The research results revealed that the concept of

1) PueaiNoi District KhonKaen Province consists of 4 communities, namely 1) PueaiNoi Sub-district 2) Sa Kaeo Sub-district 3) Wang Muang Sub-district and 4) Kham Pom Sub-district Drug Problems .There is an outbreak of drugs in the form of both trade and drug use. Most of them are amphetamines and spirits. The drug network will be traded only in the known groups or within the network. There are more new users. Eaters become traders Drug transporter or retailer The cause of drug addiction comes from 4 reasons: 1) caused by ignorance 2) the cause of being deceived 3) the cause of illness Both physically and mentally. 4) Environment such as bad friends, Living near a community of drug traffickers or having a large number of drug users, etc. The effects of drug addiction are as follows: Impacts on individuals, families, communities, societies and national levels.

2) Buddhist ethics for solving and preventing drug abuse problems in communities in KhonKaen As a result of the group discussion, the 4 communities found that Buddhist ethics for solving and preventing drug problems of their communities Consists of 4 principles, namely (1) Apàyamukha (2) Padhàna 4 (3) Vatthanamukha 6 and 4) Brahma Vihara Dharms 4

3) The method of applying Buddhist ethics to solve and prevent drug problems of communities in PueaiNoi District KhonKaen By applying various activities as follows:) causes of ruin was organized by activities that encourage people in the community to see the danger of the devilish people such as Activities to enter the camp to learn the punishment of the main drug, Padhàna 4, such as drug prevention campaign activities by organizing training or visiting , Vatthanamukha 6 such as daily temple activities, monks or festivals Encourage people in the temple to maintain the sacrament and Brahma Vihara Dharms 4 (sublime states of mind) activities such as quitting camps, alcohol, bright life etc.

Keywords: Buddhist ethics; problem prevention; drug problem solving

บทนำ

การแพร่ระบาดของยาเสพติดที่เป็นปัญหาเรื้อรังในสังคมไทยมีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายด้านเช่นการคบเพื่อนที่ไม่ดี ครอบครัวแตกแยก และสภาพแวดล้อม ปัจจัยเหล่านี้เป็นสาเหตุหลักของการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคมไทยอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น

กลุ่มกรรมกรที่ใช้แรงงานสำนักงาน ป.ป.ส. ได้สรุปผลการดำเนินงานด้านยาเสพติด ประจำปี 2561 พบว่า คดีเรื่องยาเสพติดจับกุมของกลาง มีทั้งยาบ้า กัญชา ยาไอซ์ เฮโรอีนฝิ่น เอ็กซ์ตาซี และเคมีภัณฑ์ และสารตั้งต้น เป็นจำนวนมาก

การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคมปัจจุบันสร้างปัญหาต่อการพัฒนาประเทศชาติ ทำให้ประเทศชาติต้องเสี่ยงประมาณในการแก้ไขและป้องกันโดยการประกาศเป็นวาระแห่งชาติโดยกำหนดให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ถือเป็นการกิจหลักเน้นปฏิบัติการ 3 ด้าน ได้แก่ การป้องกัน การปราบปราม และการบำบัดรักษา และแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้น ต้องเกิดขึ้นจากการระดมความคิดของคนในชุมชนจนกลายเป็นข้อตกลงของชุมชน เพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ของชุมชนโดยให้มีการประชาสัมพันธ์และณรงค์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการสื่อสารผ่านป้ายโฆษณาตามสถานที่ต่างๆ รวมถึงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษภัยของยาเสพติดผ่านเสียงตามสายและวิทยุของชุมชน โดยมีการสร้างกระบวนการเพื่อการสืบค้นประวัติและคัดกรองผู้ติดยาเสพติด และการสร้างกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อการบำบัดผู้ติดยาเสพติดโดยการสนับสนุนให้ความรู้และอาชีพหลังจากการได้รับการบำบัดแล้ว

การแก้ปัญหายาเสพติดที่ผ่านแม้รัฐบาลในแต่ละยุคสมัยจะให้ความสำคัญและกำหนดเป็นวาระแห่งชาติโดยใช้มาตรการที่ได้เด็ดขาด แต่ในความเป็นจริงที่ปรากฏในปัจจุบัน ปัญหาที่ถูกแก้ไขไปแล้วกลับมาแพร่ระบาดและเป็นปัญหามากขึ้นในปัจจุบัน พบว่าการแก้ปัญหาดังกล่าวเป็นเหมือนศิลาทับหญ้าขาดความยั่งยืน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดจะประสบความสำเร็จต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกส่วนงานเช่น บ้าน วัด โรงเรียน เป็นพหุภาคีเพื่อทำงานร่วมกัน และใช้หลักพุทธจริยศาสตร์มาประยุกต์เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาร่วมกับนโยบายภาครัฐเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการแก้ไขปัญหายา (Suwin Tongpan and others, 2015)

อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น เป็นอีกอำเภอหนึ่งที่สำคัญเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน โดยการใช้วิธีการทางพุทธจริยศาสตร์ นั่นคือการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนด้วยวิธีการบำบัดทางกาย และใจควบคู่กันไป โดยทางกายจะได้รับการบำบัดด้วยเวชวิธีจากสาธารณสุขประจำตำบล และด้วยการออกกำลังกายและการฝึกวิชาชีพ ส่วนด้านจิตใจก็มีการให้ความรู้ทั้งที่เป็นความรู้ทางโลกคือความรู้สำหรับการประกอบอาชีพที่สุจริตหลังจากเลิกจากยาเสพติด และในขณะเดียวกันก็สอนหลักธรรมตามแนวพุทธจริยศาสตร์ในทางพระพุทธศาสนาให้รู้สำนึกในคุณของชาติศาสนา

พระมหากษัตริย์ และกตัญญูต่อบุคคลที่มีพระคุณต่อตนเอง เพื่อไม่ให้ผู้ที่เลิกจากยาเสพติดแล้วหวนกลับคืนไปเสพยาอีก ส่วนบุคคลและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดจะมีรูปแบบในการปกป้องกันด้วยหลักพระพุทธจริยศาสตร์ไว้อย่างชัดเจนและเห็นเป็นเชิงประจักษ์ว่าสาเหตุของปัญหาติดยาเสพติดของชุมชนในจังหวัดขอนแก่นมาจากสาเหตุอะไรบ้างและจะนำหลักพระพุทธจริยศาสตร์อะไรบ้างไปประยุกต์ใช้เพื่อการแก้ไขและการป้องกันปัญหาติดยาเสพติดของชุมชนในอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น

ดังนั้น จากปัญหาดังกล่าวมาทั้งหมดนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการค้นหาสาเหตุของปัญหาและวิธีการแก้ไขด้วยการใช้กระบวนการทางพระพุทธจริยศาสตร์ เพื่อเป็นการรณรงค์การป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เป็นข่าวสารข้อมูลให้กับชุมชน สถาบันครอบครัว สถาบันโรงเรียน และสถาบันศาสนา และเมื่องานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์แล้วจะทำให้ได้เกณฑ์มาตรฐานที่จะเป็นข้อปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหายาเสพติดของชุมชนในอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาหลักพระพุทธจริยศาสตร์สำหรับการแก้ไขและการป้องกันปัญหายาเสพติดของชุมชนในอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อศึกษาวิธีการประยุกต์ใช้หลักพระพุทธจริยศาสตร์เพื่อแก้ไขและการป้องกันปัญหายาเสพติดของชุมชนในอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) มีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูล
 - 1) รวบรวมข้อมูลเอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary sources) คือ คัมภีร์พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยภาษาไทยปี พ.ศ. 2539 อรรถกถาฎีกา อนุฎีกา
 - 2) รวบรวมข้อมูลเอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary sources) คือ หนังสือตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) นำข้อมูลจากการศึกษามาจัดหมวดหมู่ข้อมูลจากเอกสารที่ได้มาทั้งหมดอย่างเป็นระบบ
- 2) แยกแยะ ดีความ แล้ววิเคราะห์ข้อมูล ในด้านต่างๆ ด้วยวิธีการพรรณนา (Descriptive analysis) ตามหลักอุปนัยวิธี (Inductive method)
- 3) เขียนรายงานการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้แยกวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหายาเสพติดของชุมชนในอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น

1.1 บริบทของอำเภอเปือยน้อย

เดิมอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น เคยเป็นส่วนหนึ่งของอำเภอบ้านไผ่ ต่อมามีการยกฐานะเป็น อำเภอเปือย เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2537 ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของ จังหวัด มีอาณาเขตติดต่อคือทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอบ้านไผ่ และอำเภอกุดรัง (จังหวัดมหาสารคาม) ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอกุดรังและอำเภอนาเชือก (จังหวัดมหาสารคาม) ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอหนองสองห้องทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบ้านไผ่มีประชากรรวมทั้งสิ้นจำนวน 19,774 คน การปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 4 แห่ง ได้แก่ 1. เทศบาลตำบลเปือยน้อย 2. เทศบาลตำบลสระแก้ว 3. องค์การบริหารส่วนตำบลวังม่วง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลวังม่วงทั้งตำบล 4. องค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม

1.2 สภาพปัญหาพบว่า จากการระบาดของยาเสพติดอยู่ในรูปทั้งการค้า และการเสพ ชนิดยาเสพติดที่มีการค้าและแพร่ระบาดในพื้นที่ ส่วนใหญ่คือยาบ้า กัญชาแห้ง สารระเหย กระเทียม และไอซ์สาเหตุของการติดยาเสพติดในชุมชน

1.3 สาเหตุของการติดยาเสพติด พบว่า เกิดจากสาเหตุหลักๆ 4 ประการ คือ 1) เกิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ว่า 2) สาเหตุจากการถูกล่อลวง 3) สาเหตุที่เกิดจากความเจ็บป่วย ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ 4) สาเหตุสิ่งแวดล้อม

1.4 ผลกระทบของปัญหา พบว่า 1) ผลกระทบในระดับบุคคลหรือต่อตัวผู้เสพโดยตรงทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ทำให้ร่างกายเสื่อมโทรมลงอ่อนแอ เจ็บป่วยง่าย อารมณ์มีการอ่อนไหวมากขึ้น ความเกียจคร้านไม่ยอมทำงาน ทำให้เสียชื่อเสียงต่อวงศ์

ตระกูล 2) ผลกระทบระดับครอบครัว ไม่มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ทำให้ครอบครัวเดือดร้อนรวมทั้งกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจเพราะเงินส่วนหนึ่งครอบครัวจะสูญเสียไปกับยาเสพติดอย่างไรประโยชน์สร้างความเดือดร้อนต่อครอบครัว 3) ผลกระทบต่อสังคมและชุมชน ส่งผลให้มีอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น เช่น การลักทรัพย์ การชิงทรัพย์จนกระทั่งไปถึงคดีหนักร้ายแรง ทำให้เจ้าหน้าที่ทำงานหนักมากขึ้น 4) ผลกระทบระดับประเทศทำให้รัฐบาลต้องสูญเสียงบประมาณในการป้องกัน ปราบปราม ทำให้ประเทศชาติขาดความมั่นคง

2. หลักพุทธจริยศาสตร์สำหรับการแก้ไขและการป้องกันปัญหาเสพติดของชุมชนในอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น

2.1 หลักอบายมุข ประกอบด้วย อบายมุข 4 คือ 1) อิตถิธุดตะ การเป็นนักเลงหญิง 2) สุราธุดตะ การเป็นนักเลงและมึนเมาต่างๆ 3) อักขธุดตะ การเป็นนักเลงการพนันทุกประเภท 4) ปาปมิตตะ การคบคนชั่วเป็นมิตร (Thai Tripitaka Version Mahachulalongkornrajavidyalaya, 1996 : 2 3 / 5 5 / 3 4 6) และ อบายมุข 6 ประกอบด้วย 1. ติดสุราและของมึนเมา รวมถึงยาเสพติด 2. ชอบเที่ยวกลางคืน 3. ชอบเที่ยวดูการละเล่น 4. ติดการพนัน 5. คบคนชั่ว 6. เกียจคร้านการงาน (Thai Tripitaka Version Mahachulalongkornrajavidyalaya, 1996 : 11/247-248/202)

2.2 ปธาน 4 ความหมาย คือ ความพากเพียร หรือ ความพยายามในกิจที่ชอบธรรม ที่เรียกว่า สัมมปปธานมี 4 ประการ ดังนี้ 1) สังวรปธาน หรือการพึงระวังไม่ให้เกิดการกระทำผิด 2) ปหานปธาน หรือ การเพียรละบาป 3) ภวานาปธาน หรือการเพียรทำสิ่งที่ เป็นกุศลให้กับผู้ที่ไม่เคยทำ และ 4) อนรักขนาปธาน หรือการเพียรรักษาสังตังาม (Thai Tripitaka Version Mahachulalongkornrajavidyalaya, 1996 : 11/310/238)

2.3. วัฒนธรรม 6 (ธรรมที่เป็นปากทางแห่งความเจริญ) ประกอบด้วย หลักธรรม 6 ประการ คือ 1) อาโรคยะ หมายถึง ความไม่มีโรค 2) ศีล หมายถึง ความประพฤติดี มีวินัย 3) พุทธานุमत หมายถึง ศึกษาแนวทาง มองดูแบบอย่าง เข้าถึงความคิดของพุทธชนเหล่าคนผู้เป็นบัณฑิต 4) สุตะ หมายถึง ใฝ่เล่าเรียนหาความรู้ ฝึกตนให้เชี่ยวชาญ และทันต่อเหตุการณ์ 5) ธรรมานุวัติ หมายถึง ดำเนินชีวิตและกิจการงานโดยทางชอบธรรม และ 6) อสันทา หมายถึง เพียรพยายามไม่ย่อท้อต่องาน (Thai Tripitaka Version Mahachulalongkornrajavidyalaya, 1996 : 27/84/35)

2.4 พรหมวิหาร 4 หรืออัปปมัญญา 4 ประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุติตา อุเบกขา หมายถึงธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ 1. เมตตาเป็นความรักใคร่ ปราปรณาต่อยาก

ให้เขามีความสุข 2. กรุณา เป็นความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ 3. มุทิตา เป็นความยินดีในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข 4. อุเบกขา เป็นความวางใจเป็นกลาง (Thai Tripitaka Version Mahachulalongkornrajavidyalaya, 1996 : 22/192/319)

3. วิธีการประยุกต์ใช้หลักพุทธจริยศาสตร์เพื่อแก้ไขและการป้องกันปัญหายาเสพติดของชุมชนในอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น แยกตามหลักธรรมด้วยตัวอย่างกิจกรรม ดังนี้

หลักธรรม	กิจกรรม
1) หลักอบายมุข	
อบายมุข 4 และอบายมุข 6	1. จัดกิจกรรมเข้าค่ายสอนให้เยาวชนทราบถึงโทษและผลเสียของยาเสพติดหลีกเลี่ยงการลองดื่มสุรา สูบบุหรี่ ที่จะนำไปสู่การติดยาเสพติดได้ง่าย ใช้การอธิบายที่ง่ายต่อการเข้าใจในแต่ละวัย 2. กรณีในโรงเรียนกิจกรรมที่ควรจัดให้มี เช่น - การสร้างแกนนำให้สอดส่องดูแลเพื่อนนักเรียนด้วยกันเองในเรื่องบุหรี่สุรา เพื่อป้องกันการติดยาเสพติดตามมา, รณรงค์กิจกรรมไม่สูบบุหรี่, จัดการแข่งขันกีฬาป้องกันยาเสพติด เป็นต้น 3. ในสถาบันครอบครัว - สร้างครอบครัวให้อบอุ่น - ไม่ไปในที่โจรหรือคบคนแปลกหน้าหรือคนที่ไม่น่าไว้วางใจ
2) หลักปธาน 4	
1.สังวรปธาน	กิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติดโดยการจัดอบรมหรือเข้าค่าย ให้ตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดในทุกๆด้าน
2.ปหานปธาน	บำบัดการติดยาเสพติดด้วยความสมัครใจ
3.ภาวนापธาน	กิจกรรม 5 ส ช่วยกันเก็บขยะ ทำความสะอาดชุมชน โรงเรียน วัด ชุมชน เป็นต้น

4.อนุรักษนาปธาน	กิจกรรมทำความสะอาดชุมชน ,กิจกรรมทำบุญร่วมสวดมนต์ทุกวันพระหรือทุกเดือน
3) วัฒนธรรม 4	
1.ศีล	กิจกรรมเข้าวัดทุกวันพระหรือเทศกาล
2.พุทธานุมัต	กิจกรรมต้นแบบคนดี เชิดชูสังคม, กิจกรรมกีฬาสัมพันธ์หมู่บ้าน ด้านกายาเสพติด
3.สุตะ	เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับกายาเสพติดโดยเสียงตามสายทุกเช้า อย่างต่อเนื่องไปเรื่อยๆ
4) พรหมวิหาร 4	
1. เมตตา	โครงการเชิดชูคนดี ไร่ยาเสพติด
2.กรุณา	โครงการฝึกอบรมวิชาชีพสร้างรายได้อย่างยั่งยืน
3.มุทิตา	กิจกรรมต้อนรับกลับบ้าน (เป็นกิจกรรมที่ดูแลคนที่ติดยาเสพติดที่สามารถเลิกได้)
4.อุเบกขา	โครงการเครือข่ายเฝ้าระวังสารเสพติด

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาในการสภาพปัญหาเสพติดของชุมชนในอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่นในทั้ง 4 ตำบล เมื่อได้มีการสังเคราะห์แล้วพบว่า สภาพปัญหาของการติดยาเสพติดเกิดจากสาเหตุหลักๆ 4 ประการ คือ 1) เกิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ 2) สาเหตุจากการถูกหลอกลวง 3) สาเหตุที่เกิดจากความเจ็บป่วย ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ 4) สิ่งแวดล้อม เช่นการคบเพื่อนไม่ดี อาศัยอยู่ใกล้แหล่งชุมชนที่ค้ายาเสพติดหรือมีผู้เสพเยอะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิคม ศรีเงิน (Nikom Sringer, 1999) เรื่อง ปัจจัยความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติดของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญ อำเภอโนนพอง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติดในด้านคบเพื่อนที่ติดยาเสพติดมากกว่าพฤติกรรมที่เฝ้าระวังและเฝ้าระวังยาเสพติด แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นความรับผิดชอบต่อตนเองและความผูกพันของพ่อแม่ ครู-อาจารย์และเพื่อนคือปัจจัยที่ส่งผลให้พฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติดเพราะฉะนั้นการแก้ปัญหาเสพติด

ที่กำลังแพร่กระจายในทุกพื้นที่ที่ปฏิบัติการป้องกันที่ได้ผลดีควรร่วมมือกับทุกฝ่ายโดยเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องไม่คิดที่จะทดลองยาเสพติดและช่วยกันหาทางให้เพื่อนที่มีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติดต่อไป และสอดคล้องกับ อุทัย กมลศิลป์ และคณะ (Uthai Kamolsil and Others, 2017) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการบริหารเชิงยุทธศาสตร์เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด ในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองพอก ปีการศึกษา 2556 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดเกิดจากความต้องการทดลองของเด็ก ผู้ปกครองไม่ยอมรับความจริงที่ลูกของตนติดยาเสพติด พฤติกรรมการชอบเลียนแบบดาราหรือสื่อตามโฆษณาต่างๆ การคบเพื่อน ปัญหาความแตกแยกของครอบครัว การถูกหลอกลวง สภาพแวดล้อมและสภาพเศรษฐกิจในครอบครัวทำให้พ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลลูก ยุทธศาสตร์ในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด ประกอบด้วยแนวทาง คือ 1) การป้องกัน 2) การปราบปราม และ 3) การบำบัดดูแลและช่วยเหลือ และสอดคล้องกับ พรศรี พัฒนพงษ์ (Pornsri Pattanapong, 2007) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา พบว่า การแพร่ระบาดของยาเสพติด มาจากครอบครัวไม่มีความสุข หย่าร้าง บิดามีภรรยาน้อย ดื่มสุรา แม่เล่นการพนัน หรือไม่ก็มาจากครอบครัวที่มีช่องว่างระหว่างวัย บิดามารดาไม่เข้าใจกัน สภาพแวดล้อมที่อาศัยอยู่มีการค้ายาเสพติด หรือผู้ใกล้ชิด สภาพจิตใจอ่อนไหวเป็นคนขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ยากแก่การถูกหลอกลวง

2. หลักพุทธจริยศาสตร์สำหรับการแก้ไขและการป้องกันปัญหาเสพติดของชุมชนในอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น

ประกอบด้วย อบายมุข ปธาน 4 วัฒนธรรม 6 และ พรหมวิหาร 4 ไปปรับใช้เพื่อเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการแก้ไขและการป้องกันปัญหาเสพติดของชุมชนของตนซึ่งสอดคล้องกับรุ่งทิพย์ กล้าหาญ และนายบรรชกร กล้าหาญ (Rungthip krahan and Bunchon Krahan, 2009) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดด้วยหลักพุทธธรรมในหมู่บ้านป่าไผ่ ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า หลักธรรมสำคัญที่ชุมชนใช้ป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด ประกอบด้วย 1. หลักอริยสัจสี่ 2. หลักอปปริหานิยธรรม 3. หลักสามัคคีธรรม 4. หลักประโยชน์ 3 ประการ 5. หลักธรรมไตรสิกขา คือ ด้รรักษาศีล ด้รเจริญสมาธิ และด้รเจริญปัญญาและ สอดคล้องกับสาโรช บัวศรี (Sarot Buasri, 1983 :16) กล่าวว่า จริยธรรม คือ หลักความประพฤติที่

อบรมกิริยา และปลูกฝังลักษณะนิสัยให้อยู่ในครรลองของคุณธรรมหรือศีลธรรม คุณค่าทางจริยธรรมชี้ให้เห็นความเจริญงอกงามในการดำรงชีวิตอย่างมีระเบียบแบบแผนตามวัฒนธรรมของบุคคลที่มีลักษณะทางจิตใจที่ดีงาม อยู่ในสภาพแวดล้อมที่โน้มทำให้บุคคลมุ่งกระทำความดี ละเว้นความชั่วมีแนวทางประพฤติอยู่ในความดี

3. วิธีการประยุกต์ใช้หลักพุทธจริยศาสตร์เพื่อแก้ไขและการป้องกันปัญหายาเสพติดของชุมชนในอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น หลักธรรมทั้ง 4 ประการประกอบด้วย อายุมุข ปธาน 4 วัฒนธรรม 6 และ พรหมวิหาร 4 มาประยุกต์ใช้ในรูปแบบของกิจกรรมสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเพ็ง หงสา (Boonpeng Hongsa, 2005) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประยุกต์พุทธธรรมในหลักสูตรค่ายผู้นำเยาวชนต่อต้านยาเสพติดของกองทัพอากาศ ผลการวิจัยพบว่า หลักพุทธธรรมในพระพุทธศาสนา สามารถปรับประยุกต์ใช้ได้ในทุกกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและเห็นด้วยกับการที่วิทยากรนำหลักพุทธธรรม สาระ มาปรับประยุกต์แทรกในทุกกิจกรรม เช่น โครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ค่ายพุทธบุตร ค่ายพัฒนาคุณภาพชีวิต ค่ายฝึกอบรมต่อต้านยาเสพติด และสอดคล้องกับงานวิจัยของเรืองชัย สินธพ (Reungchai Sintop, 2007) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ผลการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ด้านการกิจกรรมในห้องเรียนมีความพอใจในระดับมากกิจกรรมนอกห้องเรียนและกิจกรรมบำบัตร์รักษามีความพอใจระดับปานกลางและข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมในห้องเรียน ได้แก่ จัดให้มีการเล่นกีฬาและการนันทนาการอบรมให้ความรู้และจัดกิจกรรมโฮมรูม ข้อเสนอแนะกิจกรรมนอกห้องเรียน ได้แก่ โครงการเพื่อนเตือนเพื่อนโรงเรียนและจัดตั้งอาสาสมัครต่อต้านยาเสพติดและข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรม บำบัตร์รักษา ได้แก่ ประสานงานเพื่อนส่งตัวนักเรียนที่ติดยาเสพติดไปรักษาและร่วมมือกับผู้ปกครองติดตามดูแลให้นักเรียนปฏิบัติตนเองตามที่แพทย์สั่งอย่างเคร่งครัดและสอดคล้องกับ สุชาติ แป้นเมือง (Suchat Panmuang, 2000) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนนักศึกษาที่ใช้ยาบ้าและนักเรียนนักศึกษาที่ไม่ใช้ยาบ้า ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนนักศึกษาที่ใช้ยาบ้ามีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในเชิงระดับปานกลางดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความสนใจนักศึกษากลุ่มนี้เป็นอย่างจริงจัง ให้ความช่วยเหลือในการบำบัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมเป็นพิเศษมากขึ้น เช่น จัดอบรมพัฒนาจิต จัดอบรมเพื่อนช่วยเพื่อนเพิ่มพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ขาดหายไปให้เพิ่มขึ้นมาผู้ปกครองและ

ครู-อาจารย์ จะต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด ในการดูแลพฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษาอย่าให้เกิดช่องว่าง ของการปฏิสัมพันธ์กันและกันซึ่งมีผลให้เด็กนักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในเรื่องการเสพสิ่งเสพติดได้ง่าย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ในการวิจัยเกี่ยวกับ โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ ดังนี้

1.1 การนำเสนอสาเหตุของการติดยาเสพติดของชุมชนในจังหวัดขอนแก่นที่ค้นพบ
บรรจุเป็นแผนเพื่อการป้องกันและบำบัดยาเสพติดในชุมชนจังหวัดขอนแก่น

1.2 การนำหลักพุทธจริยศาสตร์ไปปรับใช้ในการแก้ไขและการป้องกันปัญหา
ยาเสพติดของชุมชนในจังหวัดขอนแก่น

1.3 นำผลของวิจัยที่ค้นพบเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการพัฒนาการแก้ไขและการ
ป้องกันปัญหาเสพติดของชุมชนอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น

2. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ในการวิจัยเรื่องพุทธจริยศาสตร์เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของ
ชุมชนในอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ควรมีการส่งเสริมให้ชุมชนประกอบด้วยวัด บ้าน และโรงเรียน มีส่วนร่วม
ในการทำงานร่วมกัน และการสร้างเครือข่ายในระบบพหุภาคี

2.2 ควรมีการส่งเสริมให้พระสงฆ์ ชุมชน และองค์กรภาครัฐในภาคอีสาน
ได้มีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนปลอดยาเสพติดและชุมชนอุดมปัญญา

2.3 ควรมีการสังเคราะห์เกณฑ์มาตรฐานในการจัดการปัญหาเสพติดที่ได้จาก
ผลการวิจัยนี้ไปปรับใช้เป็นต้นแบบในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของชุมชนเสี่ยงใน
ภาคอีสาน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรจะทำวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เกี่ยวกับการทำ
ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อการมีส่วนร่วมของชุมชนภาคอีสานในการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

3.2 ควรทำวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนภาคอีสานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

3.3 ควรทำวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนภาคอีสาน

References

- Boonpeng Hongsa. (2 0 0 5). *The application of the buddhamma to the Curriculum of the youth leadership anti-narcotics Camp, royal thai air force*. M.A.. Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Nikom Sringer. (1999). *Factors Relating to Risky Behaviors of Drug Use among Students in Schools under the Department of General, Nam Phong District, KhonKaen Province*. M.A. Mahasarakam University.
- Pornsri Patanapong . (2007). *A study of factors that support and obstruct to the achievement of prevention and suppression of narcotic in educational institutions*. Bangkok: Faculty of Social Work. Thammasat University.
- Ruangchai Sintop. (2 0 0 7). *Drug Prevention Activities in the Secondary Schools Phuwiang District Khon Kaen Province*. M.A. Khon Kaen University.
- Rungthip krahan and Bunchon Krahan. (2009). *The Process of Protection and Solution of Narcotics Problem with the Principle of Buddhaddhamma in Pa Phai Village, Mae Pong, Doi Saket District, Chiang Mai*. Research Report. Research Project Funded by Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Sarot Buasri, (1983). *Ethics studies*. Bangkok: Office of the National Cultural Commission.
- Suchat Panmuang. (2000). *The study of ethical behavior of students who use amphetamines and students who do not use amphetamine*. M.A. Khon Kaen University.
- Suwin Tongpan and others. (2015). The Model and Process to Create Strength of Villages – Monasteries – Schools on The Problems – Addictive Drug Tackling According to Buddhism in The North Eastern Region. *Journal of Buddhist Education and Research*. Vol. 1 No. 1. January – June.
- Thai Tripitaka Version Mahachulalongkornrajavidyalaya. (1996). Bangkok : Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

Uthai Kamolsin and others. (2017). The Process of Strategic Management for Preventing the Epidemic of Addictive Substance in Non-formal and Informal Education Center, Nongpog District, 2013 Academic Year. *Dhammathas Academic Journal*. Vol. 17 No. 1 (2017): January-April.